ՍՈՒՐԻԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

سُورْيَا
جريدة يومية سياسية حلب
مديرها المسؤول
وانيس يازيجيان

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 176 — 26 ՈՒՐԲԱԹ 23 ՄԱՅԻՍ 1947, ՀԱԼԷՊ — ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 15 Ս. Դ.

Լիբանանի ընտրութիւններու Քաղաքական բնոյթը

Հանդարտ կ'ըսենք որովհետեւ ամիսէ մը ի վեր և քիչ մըն ալ աւելի Լիբանան ջիղերու պատերազմի մը մէջ կը գտնուի ընտրութեանց պատճառով։

Տարիներէ ի վեր Լիբանանի մէջ կատարուող ընտրութիւններն ու անոնց աղմուկը առաջին տեղը կը գրաւեն Մերձաւոր Արեւելքի երկիրներուն մէջ։

Սակայն այս տարուան ընտրութիւնները քան մըն ալ աւելի, են որովհետեւ մինչև հիմա եղած ընտրութիւններուն կը հսկէր ՄԱՆՏԱԹԷՐ պետութիւն մը. և իր ուժին միջոցաւ կ'իշխէր և յաճախ կը պարտադրէր իր ուզած թեկնածուները։

Ինչպէս ըսինք այս տարուան ընտրութիւնները բոլորովին տարբեր են նախորդներէն, որովհետեւ այժմ իր կատարեալ անկախութեան տիրացած ըլլալով Լիբանան քննութեան շրջան մըն է որ կը բոլորէ այս ընտրութեամբ։

Հարց է թէ պիտի յաջողի՞ այս քննութեան մէջ....

Ցարդ պարզուած իրողութիւնները մեզ կասկածի մէջ կը թողուն.

Ա.— Լոյսի պէս պարզ է ու որոշ օտար պետութեանց գործօն միջամտութիւնը այս ընտրութեանց մէջ:

Բ.— Կառավարութիւնը հակառակ իր խոստումներուն չէզոք դիրք չէ բռնած ընտրութեանց մէջ, և աւելին ունի իր ցանկերը. Պէյրութի և Լեռնալիբանանի բոլոր շրջաններուն մէջ, կը հետապնդէ զանոնք....

Գ.— Ղասըմի կուսակցութեան պետ Անթուան Սաատէի շուրջ ձերբակալումի հրամանագիր մը ստորագրուած էր։ Այժմ այդ հրամանագիրը չէզոքացուած է և Սաատէ իր թեկնածութիւնն է դրած...։

Ուրեմն Լիբանան այժմ շատ փափուկ շրջան մըն է որ կ'անցնէ և ապագան պղտոր կ'երեւի. որովհետեւ օտար պետութիւններու միջամտութիւնը մեծ դեր սկսաւ խաղալ վերջերս։

Լեռնալիբանանի հակակառավարական ցանկը, զոր կը գլխաւորէ Էմիլ Էտտէ, ծանօթ ֆրանսացի անձ մը, հաւանական թեկնածու կը նկատուի նախագահական աթոռին։ Անոր ի նպաստ կ'աշխատին նոյն իսկ մարոնի կրօնական դասը, սկսեալ պատրիարքէն մինչև պարզ գիւղի վարդապետը....։

Թրիփոլիի պարագլուխներէն Քարամէ վերջերս որոշած էր քաշուիլ ընտրապայքարէն, բողոքելով կառավարութեան կողմնակալութեան դէմ....։

Պէյրութի հակակառավարական ցանկի պետերէն Սաէպ Սլամ պաշտօնապէս իր հրաժարականը ներկայացուց և քաշուեցաւ։

Միւս կողմէ անդորրութիւնը խախտած է երկրին մէջ։ Ջապլէի շրջաններէն մէկուն մէջ կը կրակեն երեսփոխանական թեկնածուի մը վրայ։ Ուրիշ շրջաններ պատերազմի դաշտերու վերածուած են, իսկ մայրաքաղաք Պէյրութի մէջ աւելի անհելի է կացութիւնը. ոճիրները իրարու կը յաջորդեն։ Օր մը Պասթայի մէջ ինքնաշարժի մը վրայ ռումբ կը նետեն, օդը հանելով ինքնաշարժն ու մէջը գտնուող վեց երիտասարդները, որոնք որոշ ցանկի մը քարոզչութիւնը կ'ընէին։ Միւս կողմէ Անդր-Նահրի մէջ Դաշնակցականներ կը կրակեն Հայ Ժողովրդական Ճակատի գործօն անդամներուն վրայ, սպաննելով Փօղոս Նաթըրեանն ու վիրաւորելով անոր ընկերները։ Քանի մը օր վերջ կը յարձակին «Առաւօտ»ի Տնօրէն և Ներգաղթի Կոմիտէի Նախագահ Տիար Հրանդ Տէվէճեանի վրայ ու կը վիրաւորեն զայն, և այսպէս կը շարունակուի շարքը տգեղ դէպքերու։

Կառավարութիւնը այս բոլորը կը տեսնէ, կը լսէ ու կը լռէ։

Այս բոլորին վրայ աւելցնենք Փաշիստ լիտըր և Մեծն Սուրիոյ ծրագիրը ջատագովող Անթուան Սաատէի պարագան։ Ան երեք ամիսներ առաջ Լիբանան վերադարձաւ, և իր ծանօթ ճառը խօսեցաւ, ուր շեշտեց Մեծն Սուրիոյ ծրագրին իրականացման անհրաժեշտութիւնը։ Կառավարութիւնը զինք ձերբակալելու հրաման արձակեց, իսկ այսօր ան ալ երեսփոխանական թեկնածու է։ Ան զինք այցելողներուն կը հաւաստիացնէ թէ ինք պիտի հսկէ ընտրութիւններու ապահովութեան։

Այս բոլորը աչքի առաջ ունենալէ վերջ կըրնանք որոշ գաղափար մը կազմել թէ Լիբանան դէպի ուր կը թեքի։ Նմանապէս զգալի է Ամերիկեան տոլարին խաղացած դերը այս բոլորին մէջ։ Անցեալ օր ստոյգ աղբիւրէ մը կը տեղեկանայինք թէ օտար պետութիւն մը 20 միլիոն ս. ոսկի տրամադրած է իր մարդիկը յաջողցնելու համար, այնպէս որ Լիբանանի մէջ որեւէ թեկնածու գրպանին մէջ պատրաստ 250 հազար սուր. ոսկի պէտք է ունենայ յաջողելու համար...։

Հարց է թէ Լիբանանի կառավարութիւնը և քաղաքական անձնաւորութիւնները այս բոլորը տեսնելով որեւէ վտանգ չեն նախատեսե՞ր իրենց երկրին անկախութեան համար, մանաւանդ երբ որոշ քայլեր կ'առնուին հակակառավարական ցանկերուն դէմ, որոնց մեծ մասը ձախակողմեան տարրերէ կազմուած են։ Ամենափոքր շարժումն իսկ կը նօթագրուի օտարներու կողմէ...։

Այս կացութիւնը որոշ ու նպաստաւոր է Ամերիկեան և Անգլիական դրամատիրութեանց, որոնք Մեծն Սուրիոյ և Արեւելեան Պլոքի ծրագիրները կը հետապնդեն...։

Այս ամիսը յղի է և շատ մը լուրջ դէպքերու ծնունդ կրնայ տալ: Հետեւինք ու սպասենք։

Պէյրութ — Յ. ՆԱԶԸՃԵԱՆ

Աշխարհի զինեալ ուժերը

Գահիրէէն տրուած լուրի մը համաձայն, բոլոր աշխարհի վրայ գտնուող զինեալ ուժերու թիւը 19 միլիոն կ'ենթադրուի, որուն մէկ միլիոն 210 հազարը Անգլիոյ, 3 միլիոն 800 հազարը Սովետ Միութեան, 670 հազարը Մ. Նահանգներու և մնացեալ մասը միջակ և փոքր պետութիւններու կը պատկանին։

Գալով ծովային ուժի, Անգլիան ունի մէկ միլիոն 531 հազար թօն, Ս. Միութիւնը՝ 445 հազար թօն և Մ. Նահանգները 3 միլիոն 920 հազար թօն։

Սովետ Միութիւնը դէմ է

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Պ. Կրոմիքօ յայտարարեց յանուն իր կառավարութեան թէ Սովետ Միութիւնը չի կրնար համաձայնիլ որ հիւլէական ուժի հսկողիչը վնաս հասցնէ պետութիւններու անկախութեան և գերիշխանութեան իրաւունքին։

Սովետական Հայաստան

Հայրենադարձ հայ նկարիչների գործերի ցուցահանդէս

Ապրիլի 27ին Երեւանի Նկարիչների տանը բացուեց արտասահմանից Հայաստան վերադարձած հայ նկարիչների գործերի առաջին ցուցահանդէսը, որտեղ 14 նկարիչներ ներկայացրել են 203 գործ՝ իւղանկար, ջրանկար, գրաֆիքա, քանդակ, փորագրութիւն եւայլն։

* * *

Ցուցահանդէսը բացեց Հայաստանի Սովետական Նկարիչների Միութեան Նախագահ, ժողովրդական նկարիչ Մ. Սարեանը։ Այնուհետեւ ողջոյնի ճառով հանդէս եկաւ ժողովրդական նկարիչ Գ. Գիւրջեանը։ Հայրենադարձ հայ նկարիչների անունից հանդէս եկան Գր. Ախարոնեանը, Բ. Վարդանեանը, Արմինէ Պարոնեանը։ Նրանք պատմեցին, թէ ինչպէս է իրագործուել նրանց վաղեմի երազը՝ հասնել երջանկութեան։ Այդ երջանկութիւնը նրանք ձեռք են բերել, որպէս ստեղծագործութեան աշխատողներ, հայրենի երկրում, որտեղ սովետական իշխանութիւնը լիակատար պայմաններ է ստեղծել նրանց աշխատանքի համար։

Նկարիչ Արմինէ Պարոնեանը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց սովետական կառավարութեանը և ընկեր Ստալինին, որի հայրական հոգատարութեան շնորհիւ օտարութիւնից հայրենի տուն են վերադառնում հարիւրհազարաւոր պանդուխտ հայեր։

Ցուցահանդէսը մեծ հետաքրքրութիւն է առաջացրել հասարակութեան մէջ։ Բացմանը մասնակցող բազմաթիւ հիւրերի հետ ներկայ էին Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների կից Ներգաղթի կոմիտէի Նախագահ Բ. Աստուածատրեանը, նկարիչներ, գրողներ և ուրիշներ։

Վարչական ազդ.— Ձեր ծանուցումները մեր թերթին տուէք:

Պէտք ունինք թերթ ծախողներու: Թղթակցութեան, դրամական առաքումներու եւ վարչական որեւէ խնդրի համար դիմել գրավաճառ՝

ԿԻՒԼԷՍԷՐ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻՆ, Սալիպէ-Հալէպ

Թուրքիոյ տրուելիք օգնութիւնը Յետաձգուեցաւ

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Նախագահ Թրուման առջի օր անակնկալօրէն մեկնեցաւ Ճերմակ տունէն, մօտէն հսկելու իր մահամերձ մօր անկողնին մօտ...։

Այս պատճառաւ Թուրքիոյ տրուելիք օգնութեան վաւերացումը անորոշ ժամանակի մը համար յետաձգուեցաւ։

Մինչ այդ այս փոխառութեան հսկող յանձնախումբը Անգարա մեկնեցաւ. Անգարայի Ամերիկ. դեսպանին հաղորդելու 200 միլիոն տոլարի գործածութեան ձեւը...։

ԱԳՇԱՄ ԿԸ ԳՐԷ

Թուրք կէս պաշտօնական օրաթերթը Ագշամ հետեւեալը կը գրէ.—

Թուրք կառավարութիւնը արտօնեց Ամերիկ. ընկերութեան մը որ քարիւղի պրպտումներ կատարէ։ Այս պրպտումները տեղի պիտի ունենան կառավարութեան հովանաւորութեան տակ։

ԴԷՊԻ ԱՋ

Ֆրանս. գործակալութեան ներկայացուցիչ Անտրէ Բլու Անգարայէն կը տեղեկացնէ թէ Թուրք կառավարութիւնը մօտերս Միացեալ Նահանգներու օրինակին պիտի հետեւի. և յանձնախումբ մը պիտի կազմէ հետապնդելու հակաթուրք աշխատանքը, մանաւանդ որ վերջին ամիսներու ընթացքին զգալիօրէն զօրացած է հոսանք մը որ դէպի կրօնամոլութիւն... յետադիմութիւն, կ'առաջնորդէ։

Այս հոսանքը մեծ իրարանցում կը յառաջացնէ Թուրք համալսարաններու ուսանողներուն մէջ...։

Անցեալները ուշագրաւ երեւոյթ մը պարզուեցաւ, երբ երկու կարեւոր դատավարութիւններ տեղի ունեցան, մին դեմոկրատ պետերէն մէկուն դէմ, երկրորդը նախկին Թուրք կրթական նախարարներէն մէկուն դէմ որոնք ամբաստանուած էին իրենց համայնավար թեքումներուն համար...։ Որով պարզուեցաւ որ Անգարայի և Պոլսոյ համալսարաններուն մէջ կը գտնուին ուսուցիչներ և ուսանողներ որոնք համայնավար ըլլալ կը թուին։

Ուալաս կ'ըսէ

Անօթի ժողովուրդները ռմբանօթներու պէտք չունին... Տարտանէլն ու Սուէզը միջազգային հսկողութեան պէտք է անցնի..

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Երէկ Սանֆրանչիսքոյի մէջ Մ. Վալաս մեծ բազմութեան մը ներկայութեան մեծ ճառ մը խօսեցաւ, ուր պարզեց իր ծրագիրը որ կը բաղկանայ հետեւեալ կէտերէ.

Ա.— Հարթել զինուորական բոլոր հարցերը։ Ատոմական ուժի հսկողութեան ու գործածութեան ձեւին մասին համաձայնութեան մը գալ։

Թրքական նեղուցները, Սուէզի ջրանցքը և այլ ջրանցքներ Միջազգային հսկողութեան մը տակ դնել։

Աշխարհի խաղաղութեան համար հիմնական իրաւակարգ մը հաստատել։

Բ.— Միջազգային քաղաքական անհամաձայնութիւնները հարթել և վերջնականապէս ջնջել փաշիզմը։

Չինաստանի և Յունաստանի ներքին կռիւներուն վերջ տալ։

Հոգատարութեան տակ գտնուող երկիրներուն պահանջած անկախութիւնը անմիջապէս իրականացնել։

Գ.— Հարթել տնտեսական տագնապը։

Տասը տարուան պլան մը պատրաստել, վերաշինութեան համար, որուն կազմածները ստանձնէ ամերիկեան արտադրութիւնը, ապրելակերպի մակարդակը բարձրացնելու համար աշխարհի վրայ։

Ուալաս հաւաստեց որ իր ծրագիրը շատ տրամաբանական է, սակայն զայն իրականացնելու փափաքն է որ կը պակսի։

Սակայն մենք պէտք է ստեղծենք այդ փափաքը, որովհետեւ մեր առջեւ ունինք անօթի ժողովուրդներ, որոնք ամերիկեան ռմբանօթներու ռազմամթերքը չէ որ կը պահանջեն, այլ ամերիկեան բանը, բրինձը, գործիքները և թրաքթորները եայլն։

Այո՛, ժողովուրդը անոնք կը պահանջէ, զոր մենք խոստացած էինք երբ պատերազմի ընթացքին կը յայտարարէինք թէ մարդկութիւնը պիտի ազատենք իր այժմու նեղութիւններէն։

Համահայկական Համագումարը եւ մեր Դատը

Նիւ-Եորքի համահայկական համագումարը իր ծրագրային աշխատանքները վերջացուցած է արդէն։ Մեր ժողովուրդին համար ազգային պարտաւորութիւններու և կարելիութիւններու ուղին գծուած է և ճշգրտուած։ Սփիւռքի հայկական բազմութիւններուն կը մնայ անավայել կեցուածքով, զոհաբերութեան և ինքնանուիրումի բարձր տենչանքով թիկունք կանգնիլ համագումարի որոշումներուն։

Բազմաչարչար մեր ժողովուրդը դատ մը ունի։ Դատ մը նուիրագործուած միլիոններու արիւնով, աւերումի և սրածումի գինով։ Աշխարհը յուզող հնագոյն դատերէն մին է ան։ Մարդկային խղճին եւ բարոյականութեան տեւական սարսուռ ու մշտանորոգ տառապանքն է ան։ Կացինահար անհամար սերունդներէն մեզի աւանդ ձգուած դատ մըն է ան որուն բարւօք լուծման, արդար կարգադրութեան անհրաժեշտութիւնն է որ խորհրդակցութեան և մտասեւեռման առարկայ դարձաւ համահայկական համագումարի օրակարգին վրայ։

Այդ դատը կապ ու կապակցութիւն չունի ուրիշ ոեւէ դատի հետ։ Ան կար, կը մնար կախուած միջազգային կեանքի բեմին վրայ երբ դեռ գաղափարական ուղղութիւններու հակամարտութեան որոտը չէր հնչած։ Ան կար ու կը մնար երբ դեռ Արեւելքի ու Արեւմուտքի տնտեսավարական մեթոտներուն միջեւ բաժանման գիծի մը ստուերն իսկ գոյութիւն չունէր։

Հայկական հարցը ծնունդ առաւ երբ մահասարսուռ օր մը Արեւելքէն աւերումի խորշակին շունչը հրատոչոր և քայքայիչ սուսաց հայ հայրենիքի շուշանազարդ հովիտներուն մէջ, երբ քաղաքակրթութեան արշալոյսները հերքենող հայ մեծափարթամ մտածումին, աստուածակերպ հոգիին դարաւոր պատնէշը, հայ պետականութիւնը փշրուեցաւ բռնաւորի բարբարոս բռունցքին տակ։ Վեց հարիւր երկար տարիներու ծանր ու դաժան բեռը իր ուսերուն հայկական հարցը անցաւ արիւնի ծովերէն, լեռնակուտակ գլուխներու կատարներէն, մոխրակոյտի վերածուած մարմարակերտ քաղաքներու փողոցներէն, փլատակուած տաճարներու, սրբապղծուած խորաններու սեմերէն։ Բազմահազար հերոսապատում հսկաներ ոգորումի հոյակապ խոլապարը դարձուցին անոր արիւնաթոր ճամբաներու երկայնքին։ Վեց հարիւր երկար տարիներ, հանճարավայել հայ ցեղը, քայքայումի սանձակոտոր ուժերուն դէմ կեանքի և մահուան մաքառումը տարաւ։ Յոգնաբեկ և արիւնլուայ, ընկճուած բայց ապրելու և տեւականանալու տենդով վառվռուն, ան քսաններորդ դարու քաղաքակրթութեան սեմին կեցուց, լուսաշող փարոսի մը նման իր իր արդարացի դատը։

Քաղաքակիրթ մարդկութիւնը ճանչցաւ հայ դատը։ Վեհաժողովներու մէջ հաստատուեցաւ և կնքուեցաւ անոր գոյութեան իրաւականութիւնը։ Հայկական վեց նահանգներու ազգագրական հիմունքին վրայ բարենորոգման ծրագիրներ մշակուեցան։

Համաշխարհային Ա. պատերազմին հայ ժողովուրդը տուաւ իր արիւնի առատ տուրքը։ Անվեհերօրէն ան կանգնեցաւ քաղաքակրթութեան ուժերու կողքին ընդդէմ չարիքի սպրանքին։ Իր զաւակներէն հարիւր հազարաւորներ ինկան հերոսական մահերով։ Հայկական աշխարհը աւերուեցաւ և ամայացաւ։ Թուրք եաթաղանէն մազապուրծ ազատած սերունդներ ապաստան գտան օտար երկնակամարներու տակ։

Սեւրի դաշնագիրը միջազգային գետնի վրայ նուիրագործեց հայկական հողերու ազատագրութեան հարցը։ Դարերու տառապանքը մոռցուեցաւ պահ մը։ Մեր ազգային տենչանքներուն ծլարձակումին հեռապատկերը յոյսով և ցնծութեամբ բաբախեցուց մեր սրտերը։

Դժբա՜խտ ժողովուրդ, միամիտ ու անսեթեւեթ մտածումով հաւատաց զօրաւորներու խոստումներուն։

Ջարդարար պատմութիւնը կրկնուեցաւ ինչպէս միշտ։ Ոճրագործը անպարտ արձակուեցաւ, իր գլուխը ցցեց նոր եղեռնագործութիւններու դիւային մոլուցքով։ Զօրաւորները յիմարական քրքիջը արձակեցին «փոքր դաշնակիցի» հառաչանքին ու արցունքին ի տես։

Գեղածիծաղ առաւօտ մը հայրենիքի երկինքին վրայ բարձրացաւ ազատութեան լուսաստղը պերճափայլ։ Արհամարուած, բազմիցս ուրացուած հայ ժողովուրդը Հոկտեմբերեան Յեղափոխութեան ազատարար շնորհումով ոտքի կանգնեցաւ, շտկեց իր մէջքը. Նոյեմբերեան նոր հաւատքին ու կենդանութեան ջահերը վառեց։

Այսօր Բ. աշխարհամարտի դիւցազնական խոյանքներէն վերջ. իր զաւակներուն սասանեցնող հարուածներուն տակ տրորելէ ետք քաղաքակրթութեան մեծագոյն ոսոխին գարշելի իրանը, ան կանգնած է հնադարեան իր պերճութեամբ մարդկութեան ամբարիշտ խղճին դէմ։

Այժմ արդէն պատմութեան կրկնութիւնը դադրած է։ Հայ քաղաքական միտքը հայրենիքէն ներս թէ դուրս, դարերու փորձառութեան լոյսով, աննման պայծառատեսութեամբ մը գտած է իր ուղղութիւնն ու ճամբան։ Հայ ժողովուրդը այսօր արհամարհելի գումար և կարեկցութեան արժանի անդեկ բազմութիւն մը չէ. այլ ոյժ մըն է ան, պետական ոյժ մը շնորհիւ սովետական ժողովուրդներուն, շնորհիւ յառաջդիմական տարրերուն, ան իր արդար դատի պաշտպանութիւնը կը հետապնդէ յամառօրէն։

Ճիշդ է որ աշխարհի յետադիմական ուժերը միախմբուած դրամատիրական ծաւալապաշտութեան հնոցին օգնութեան կը փութան մեծ ոճրագործին։ Վուտրօ Վիլսընի յաջորդ մը, Թրուման, քաղաքակիրթ Ամերիկայի քրիստոնեայ մեծաւորը իր ոսկիի շտեմարաններուն դուռը կը բանայ, իր ծովերու հսկաներուն և թռչող բերդերուն հովանին կը նետէ Թուրք բարբարոսութեան ուժերուն վրայ։ Անոր մէկ պատգամաբերը արդարութիւնն ու իրաւունքը կ'ուզէ թաղել ուրանալով ու ժխտելով հայկական դատի մը գոյութիւնը։

Ո՞ւր մնաց Ատլանտեանի Մեծահռչակ Ուխտը։ Ո՞ւր մնացին պատերազմի ընթացքին փողով ու թմբուկով յայտարարուած յանձնառութիւնները փոքր ժողովուրդներու պաշտպանութեան ու պահպանութեան, աշխարհի արդար վերակառուցման համար տրուած խոստումները ո՞ւր մնացին։

Քրիստոնեայ Ամերիկան որ երէկ իր չորցած հացի փշրանքները կը նետէր ոճիրի արիւնոտ ճիրաններէն խլուած մեր բեկորներուն։ Քրիստոնէական գութը և եղբայրական կարեկցութեան սրտառուչ մեղեդին կը հնչեցնէր։ Միլիոններով աւետարան կը բաժնէ Չինաստանի մանտարէններուն. Ճափոնի պուտտայականներուն և Ափրիկէի հոտ-հոտներուն, այսօր ձեռք ձեռքի տուած Արեւելքի ոճրածին հրէշին, դամբանաքարը կ'ուզէ տաշել մեր ժողովուրդի պատմական իրաւունքներուն։

Պատմութեան կրկնութիւնը դադրած է մեզի համար այսուհետեւ։ Մենք պատմութիւն կերտել սորված ենք այժմ։

Մտքի խորիմաստ յստակատեսութեամբ մը մեր ժողովուրդը ճանչցած է այժմ բարեկամն ու թշնամին։ Աչքերը սեւեռած հիւսիսային կարմիր աստղին, հայրենիքի սահմաններէն ներս թէ դուրս միասնականօրէն, կը հետապնդէ ան ազգային դատը։

Կրնայ Աչիսըն մը կամ Պեվին մը ուրանալ Թուրքիոյ տիրապետութեան տակ հեծող մեր պատմական հողերուն իրաւունքը։ Միթէ անոնք չէին ուրացա՞ծ մեր ազատ ապրելու իրաւունքը։ Բայց մենք ունինք մեր ազատ հայրենիքը. փոքրիկ բայց մեծ գալիքի տեսիլքով տենդավառ այդ հողին կուրծքին վրայ նետած ենք արդէն մեր պատմական գոյութեան ծաւալուն խարիսխը։

Գաղութները մեծ դեր ունին կատարելիք մեր իրաւունքներու արժեցման գետնի վրայ։ Միահամուռ ճիգերով, անյաղթելի կամքով և զոհողութեան ոգիով, քաղաքական. տնտեսական ու բարոյական մեր բոլոր հնարաւորութիւնները պէտք է գործի լծել հայ դատի պաշտպանութեան համար։

Քառասուն դարերու լուսապայծառ ակունքներէն ջրվիժող, իմաստութեան աստուածային լոյսով օծուն մեր ժողովուրդի ազատագրական պայքարի առաջին հանգրուանը յաղթանակով վերջացաւ, երկրորդն ալ անպայման կը վերջանայ յաղթանակով։ Ունենանք աննկուն հաւատք ու անխորտակ կամք։

Հալէպ — Ս. ՏԷՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Արեւի խաւարում

ՐԻՕ-ՏԸ- ԺԱՆԷՅՐՕ.— Անցեալ շաբթուան վերջերը Պրազիլ հասան Ամերիկացի, Սովետ, Անգլիացի, Ֆրանսացի և Շուէտացի գիտնականներ։

Ասոնց համար 20 խոշոր օդանաւեր պատրաստուեցան որոնց միջոցաւ 30 հազար ոտք պիտի բարձրանան։ Դարձեալ ասոնցմէ մէկ մասին համար պատրաստուած է մեծ շոգենաւ մը, որուն մէջ տեղաւորուած են ամենաարդիական գիտական պիտոյքներ, և որ պիտի մեկնի Հարաւային Ատլանտեան Ովկիանոս։ Այս բոլոր պատրաստութիւնները 4 վայրկեան տեւելիք փորձի մը համար են, որ տեղի պիտի ունենայ այսօր Հարաւային Ամերիկայի մէջ, ուր արեւը պիտի խաւարի մօտ 237 երկվայրկեան։

Սակայն յետամնաց ժողովրդներ. որոնց կարգին են Զինացիք և Պրազիլիացիները, զանազան մեկնութիւններ կու տան արեւի խաւարումին։ Անոնք կը հաւատան որ խաւարումը տեղի կ'ունենայ սարսափելի կենդանիի մը պատճառաւ, որ իր ահռելի բերանը բացած երկինք կը բարձրանայ ամբողջ երկինքը կլլելու համար։

Այս հաւատքին վրայ Պրազիլի բնակչութիւնը թունաւոր նետեր պատրաստած է խաւարումի պահուն երկինք նետելով սպաննելու համար այս երեւակայական կենդանին, երբ խաւարումը վերջանայ մեծ ուրախութիւններ պիտի ըլլան ըստ տեղացիներու սովորութեան։

Դահլիճը կը կազմուի

ՀՌՈՄ.— Ազատական կուսակցութեան պետ Նիթթի վերջացուցած ըլլալով իր տեսակցութիւնները յայտարարեց թէ կը ստանձնէ դահլիճը կազմելու պաշտօնը։

Սոցիալիստներ, կոմունիստներ և քրիստոնեայ-դեմոկրատներ յօժարեցան մասնակցելու դահլիճին որ պիտի ըլլայ իրապէս քոալիսիոն դահլիճ մը այս ձեւով։

Հնդկաստան միշտ խառնակ

ԿԱԼԿԱԹԱ.— Լահօրի մէջ խռովութիւններ տեղի ունեցան։ Կան մեռեալներ և բազմաթիւ վիրաւորներ։ Կացութիւնը լուրջ է. կառավարութիւնը ձեռք առած է խիստ միջոցներ։

Ջիղերու Պատերազմ

ՄՈՍԿՈՒԱ.— Եգիպտոսի Մոսկուայի դեսպան Քամէլ Էլ Պէնտարի փաշան երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Սովետ արտաքին գործերու կոմիսար Մ. Մոլոտովի հետ։

Տեսակցութեան դրդապատճառն էր ստուգել թէ ճի՞շդ է որ Մարաջախտ Ստալին վստահեցուցած է Մ. Պէվինը, անոր Մոսկուա գտնուած ժամանակ, թէ Սովետ Միութիւնը չէզոք դիրք պիտի բռնէ երբ անգլօ-եգիպտական դատը Ապահովութեան Խորհուրդին ներկայացուի։

Մ. Մոլոթով դեսպանին այս հարցումին պատասխանած է ըսելով. «Մի հաւատաք... Ջիղերու պատերազմ է եղածը...»։

Հայաստանի մարմարը

Հայաստանը հարուստ է մարմարի քարատեսակներով։ Մարմարը կրաքարային ծագում ունի։ Կրաքարերը երկրի ներսի որոշ տեղերում ենթարկւում ճնշման, ջերմութեան պայմաններում բիւրեղանում են և դառնում մարմարներ։ Մարմարի հարուստ ու գունագեղ տեսակներ կան Աղվերանում, Արզաքենդում, Խորվիրապում, Աղհամզալւում, Մխիթանայում, Ապարանում եւայլն։ Մարմարն օգտագործւում է շինարարութեան, արդիւնաբերութեան և կենցաղի մէջ։ Հայաստանի մարմարները խիստ յարգի են Սովետական Միութեան մէջ և շինարարութեան նպատակով փոխադրւում են մեր Միութեան տարբեր քաղաքները։

Հայաստանը հարուստ է նաեւ մարմարի մի այլ տեսակով՝ օնիքսով։ Օնիքսը յունարէն բառ է և նշանակում է եղունգ։ Այսպէս է կոչւում մարմարի այդ տեսակը, որովհետեւ երբ յղկւում է, եղունգի փայլ է ստանում։ Այժմ օնիքսի մեծ պաշարներ կան Երեւանից դէպի Արտաշատ տանող խճուղու վրայ։

Իր բարձր որակով յայտնի է նաեւ Աղվերանի մարմարը, որ գործածւում է Մոսկւայում կառուցւող Սովետների պալատի շինարարութեան մէջ։ Այդ մարմարը, ինչպէս և Հայաստանի մի շարք մարմարի ընտիր տեսակներ, գործածուել են Մոսկւայի մետրոյի շինարարութեան մէջ. Աղվերանի մարմարի նմոյշներից ցուցադրուել են Նիւ-Եորքի համաշխարհային ցուցահանդէսի Սովետական Պավիլիոնում։

Մանկական

— Ան չէ ամա, դուն ո՞ւր կ'երթաս կոր մեծ մայրիկ։

— Ո՛չ մէկ տեղ, տղաս, ինչո՞ւ հարցուցիր։

— Չիտե՛մ, բայց հայրս շարունակ՝ «Մեր զոքանչը ճամբորդ է, կ'ըսէ կոր»։

Գեղեցիկ երազ մը

— Կնիկ այս գիշեր աղուոր երազ մը տեսայ. Գրէտի Ֆօնսիէին առաջին պարգեւը վաստկեցայ, բայց արթննալէս քիչ առաջ բոլորը մէկ մսխեցի։

— Կինը. Արդէն դուն մարդ ըլլալիք չունիս որ... խնայողութիւն ըսուած բանը չես գիտեր։

Գոլոմպոս եւ Ամերիկան

— Եթէ Գոլոմպոս Ամերիկան գտած չ'ըլլար, ի՞նչ պիտի ըլլար հիմա։

— Ի՞նչ մի պիտի ըլլար... Ամերիկայէն փեսացու պիտի չգար Հալէպ։

Մնա՞ց թէ ճողեցաւ

Մեր Մարկոս բարեկամ Թօզաթլին նստած է, սեւեր հագած վէրքին վրայ։

— Սուգի՞ մէջ ես, Մարկոս կը հարցնէ բարեկամ մը։

— Այո՛, հօրեղբայրս ճողեցաւ։

— Ի՞նչ կը ժառանգես։

— Ոչի՛նչ... եթէ բան մը ժառանգէի, ճողեցաւ չէի ըսեր, մեռաւ կ'ըսէի։

Իրկուն շնորհակալութիւն կը յայտնէ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ — Իրկուն ահաբեկչական կազմակերպութիւնը երէկ իր գաղտնի ձայնասփիւռի ընթացքին շնորհակալութիւն յայտնած է Սովետ Միութեան, որ առաջին անգամ ըլլալով ճանչցած է Հրեաներուն իրաւունք մը ունենալը Պաղեստինի մէջ։

Խօսնակը աւելցուցած է որ աշխարհի վրայ չկայ ուժ մը որ կարենայ արգիլել Հրեաներուն Պաղեստինի մէջ Հրեայ դեմոկրատ պետութիւն մը ստեղծելը։

Կը քննադատէ

ՊՕՍԹԸՆ.— Նախկին Արտաքին Գործոց Նախարար Սըմնըր Ուէլս Պաղեստինի հարցին մէջ Թրումանի և Էթլիի դիրքը քննադատեց ճառի մը ընթացքին։

ՏԽՐՈՒՆԻ

Ցաւով կը տեղեկանանք մահը՝

ՏԻԿԻՆ ԽԱՆԸՄ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԻ

Որ կնքած է իր մահկանացուն 20 Մայիս 1947ին, Երեքշաբթի օր։

Մեր ցաւակցութիւնները հանգուցեալի բոլոր պարագաներուն։

ՇԱՀԵԱՆ

Կանանց հագուստներու

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՃԻՏԷՅՏԻԷ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԴԻՄԱՑ - ՀԱԼԷՊ

Ամերիկայէն ստացած է կանանց եւ օրիորդներու ամառուան ամէն կարգի հագուստներ եւ մանրոներ ամէն ճաշակի յարմար եւ դիւրամատչելի գիներով։

Տպարան ԱՆԻ Սալիպէ - Հալէպ